

УДК 94(477.83)“1944/1953”:331.108

П 58

Руслана ПОПП

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ДРОГОБИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ (1944 – 1953 рр.)

Стаття присвячена дослідженню кадрових процесів у Дрогобицькій області у перші повоєнні роки. Визначено причини кадрових проблем, висвітлено джерела та особливості формування кадрів для партійно-радянського апарату, господарства, освіти, культури та медицини області. Показано, що визначальними чинниками кадрової політики радянської системи, яка стала інструментом прискореної радянізації регіону, були політичні мотиви.

Ключові слова: *Дрогобицька область, радянська система, кадрова політика, кадри, номенклатура.*

Постановка проблеми. Вивчення складного і суперечливого повоєнного періоду в історії західних областей України має наукове, політичне та соціальне значення. В Україні знову проходять активні реформи та зміни. Досвід і уроки кадрової політики тоталітарної доби у регіональному вимірі є важливими та корисними у виробленні сучасних підходів щодо використання інтелектуальних і трудових ресурсів, формуванні української еліти. Особистісні якості, високий професіоналізм, конкурентоздатність, патріотизм мають бути визначальними критеріями у сьогоденних кадрових реаліях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із перших дослідників, що виклав новий погляд на формування національних кадрів у західних областях України після війни, є О. Гарань [1], [2]. Основні напрями кадрової політики сталінського тоталітарного режиму в процесі радянізації регіону у перші повоєнні роки виокремлюють у своїх публікаціях В. Гулай

[3], Б. Ярош [22], [23]. О. Рубльов та Ю. Черченко через призму кадрової політики в краї показують ставлення радянської системи до інтелігенції [16]. Т. Марусик розкриває джерела та особливості формування гуманітарної інтелігенції регіону повоєнного періоду [11]. Характеристику управлінських кадрів у Західній Україні у 1944 – 1948 рр. подає у своїй науковій розвідці Т. Першина [14]. Партійна номенклатура повоєнного періоду і її регіональні особливості є предметом наукових досліджень В. Крупини [9]. Західноукраїнський вимір номенклатури розкривається в роботах Г. Стародубець, зокрема, детально висвітлена тема залучення вихідців із місцевого населення до різних ланок управлінських структур [20], [21]. С. Сворак у своїх публікаціях аналізує політику органів партійно-радянської влади щодо розв'язання проблем кадрового забезпечення системи освіти в західних областях України тих років [17], [18]. Окремого дослідження, присвяченого безпосередньо кадровим питанням в Дрогобицькій області у перші повоєнні роки, немає.

Метою статті є проаналізувати кадрову політику радянської влади у перші повоєнні роки в регіональному аспекті; дослідити основні причини кадрових проблем, джерела формування кадрів; висвітлити кількісні характеристики працюючих у партійно-державних органах, культурно-освітній і медичній сферах, господарстві Дрогобицької області в умовах відновлення й утвердження в краї сталінського тоталітарного режиму.

З вигнанням німецьких окупантів із західних областей України тут знову відновлюється радянська система. Це відбувається в умовах повоєнних руйнувань, людських втрат, складної суспільно-політичної ситуації. Проти радянзації краю виступив визвольний рух ОУН-УПА, підтримуваний місцевим населенням. Тому на початках для нової влади потрібно було відновити господарство, елементарні умови мирного життя населення, якнайшвидше покінчити з національним супротивом. Далекосяжні плани системи полягали у тому, щоб здійснити радянську “індустріалізацію”, “колективізацію”, “культурну революцію” регіону, інтегрувати його до загальносоюзної системи. За таких обставин актуальним став радянський лозунг “кадри розв'язують все”.

У перші повоєнні роки працівників, а особливо кваліфікованих спеціалістів, суттєво бракувало. З 5 383 учителів, які

працювали у Дрогобицькій області до війни, після окупації залишилося 1 800, з 648 лікарів – лише 98, з 1 346 осіб середнього медперсоналу – 86 [Ш, 19]. Катастрофічно не вистачало інженерно-технічних працівників для нафтопереробної промисловості [І, 34]. На серпень 1944 р. за штатом в партійних, комсомольських, радянських органах, установах освіти, охорони здоров'я, зв'язку, залізничному транспорті, в торгово-кооперативних та інших організаціях Дрогобича мали працювати 7 015 осіб, працювало – 4 861 [П, 1]. У Стрию необхідно було 10 878 осіб, а було 7 832, в Бориславі відповідно 10 543 та 9 684, Самборі – 6 927 та 5 874 [П, 2 – 4]. Неукомплектованими кадрами були і райони області [П, 5 – 19]. На початку 1945 р. у Турківському районі не було підібрано 277 осіб “різних фахів” [V, 92]

На брак кадрів вплинули демографічні втрати воєнних років. До німецької окупації, за радянськими джерелами, в обласному центрі – Дрогобичі нараховувалося 40 тис мешканців, після її завершення 26 тис [XVIII, 1]. Незважаючи на те, що західні області УРСР порівняно із східними регіонами в економічному і демографічному плані постраждали в роки війни набагато більше, органи влади вже в перші місяці після завершення німецької окупації розпочали масову мобілізацію працездатного населення для роботи на промислові об'єкти у східні області СРСР. У період з 1946 до 1949 р. методом організаційного набору на промислові підприємства східних областей СРСР з області було направлено 2 026 осіб [19, 60]. За ухилення від трудової мобілізації органи радянської влади накладали штраф або притягали до кримінальної відповідальності. Протягом 1949 – 1953 рр. з Дрогобицької області в південні регіони УРСР виїхало найбільше з усіх західних областей України [19, 61]. Місцеве населення Дрогобицької області зменшилося внаслідок мобілізації у 1944 – 1945 рр. до лав Червоної армії. Достовірних даних скільки не повернулося з фронту додому немає.

Усталити управлінські структури, виробничі, освітні, медичні та інші колективи області було складно і через міграційно-переселенські процеси перших повоєнних років. Під тиском репресій у 1946 р. з Дрогобицької області було переселено 115 288 осіб польського населення [4, 60]. Своєю чергою, згідно

з підсумковим звітом за 1947 р. про переселення українського населення з південно-східних регіонів Польщі, у Дрогобицькій області було розселено 33 614 осіб [8, 386]. У зв'язку з урегулюванням прикордонного розмежування українських і польських територій у 1948 р. з Дрогобищини було переселено 8 736 осіб. Під час обміну прикордонними територіями між Польщею та Радянським Союзом у 1951 р. з Дрогобицької області примусово висилили 32 072 осіб [8, 390]. Основними районами, до яких відбувалося переселення, були Миколаївська, Одеська, Сталінська, Херсонська області УРСР. Правда, у Дрогобицькій області із числа переселенців були залишені здебільшого медичні працівники, вчителі, кваліфіковані робітники [6, 413].

Суттєво зменшували кількість працездатного корінного, зокрема національно-свідомого, населення краю депортаційні акції влади. За період 1944 – 1946 рр. з Дрогобицької області вивезено за одними даними 5 272 осіб, іншими – 5 590 [15, 349, 316]. Протягом 1947 – 1948 рр. з Дрогобищини було депортовано 14 456 осіб [15, 349]. У 1948 – 1953 рр. найбільше постраждали заможні селяни, які не хотіли вступати до колгоспів.

Велика увага партійно-радянського керівництва країни та республіки приділялася формуванню передовсім керівних кадрів. ЦК КП(б)У комплектував із резерву оперативні групи, добирав і затверджував склади партійних і радянських апаратів, які разом з передовими частинами Червоної армії вступали на територію західних областей, районів, міст і відразу розпочинали організаційну роботу. Ще до звільнення областей були затверджені склади обкомів партії, а також перші секретарі [14, 301]. Керівником Дрогобицької області став командир партизанського з'єднання С. Олексенко. Другим секретарем було призначено заступника секретаря ЦК КП(б)У Горобця, секретарем з кадрів – завідувача сектором відділу кадрів ЦК КП(б)У Короленка, секретарем з агітації – секретаря Запорізького обкому партії Дейнека [VI, 11]. Формування органів влади та управління в області відбувалося на основі постанов ЦК КП(б)У, в яких основний акцент робився на відрядження в західний регіон перевірених кадрів, тобто які працювали там до війни. У серпні 1944 р. тільки до Дрогобича повернулося на роботу 52 особи [II, 1]. Архівні документи свідчать, що Дрогобицький

обком вів активне листування з іншими обкомами партії країни про повернення колишніх працівників.

Надсилання працівників зі східних областей України, а також РСФСР за скеруванням центральних партійних органів, всесоюзних і республіканських міністерств і відомств було основною тенденцією стосовно розстановки кадрів у області з перших же місяців після відновлення сталінського тоталітарного режиму. Наприкінці 1944 р. до Дрогобича, Стрия, Самбора, Борислава було направлено 1 952 особи, а у райони області 928 осіб партійно-радянських, господарських, освітніх, медичних та інших працівників [II, 1 – 19]. Приїжджі з інших регіонів України та СРСР переважно не знали мови, звичаїв, традицій та не намагалися пристосуватися до місцевих умов і поважати місцевих мешканців.

Ще одним джерелом формування партійних, радянських і господарських кадрів у західних областях стали демобілізовані воїни, учасники партизанського руху і більшовицького підпілля [14, 301]. Перший секретар Дрогобицького обкому (1944 – 1946 рр.; 1949 – 1952 рр.) С. Олексенко під час війни був організатором і керівником підпільного та партизанських рухів у Кам'янець-Подільській області. Улітку 1944 р. управління НКВС Дрогобицької області очолив О. Сабуров, який командував партизанським з'єднанням, що діяло у Сумській, Житомирській, Волинській та Рівненській областях. Свідченням того, що серед номенклатурних працівників області було багато колишніх партизан, є відомості про їх нагороди, де часто трапляються відзнаки за участь у партизанському русі [XV, 13]. Загартовані в боях, вони надалі мали вести боротьбу, але вже на ідеологічному фронті, з українським “буржуазним націоналізмом”. О. Сабуров став безпосереднім організатором військових операцій проти Української Повстанської Армії і підпілля ОУН [15, 174, 202].

Кількісний склад номенклатури Дрогобицької області упродовж повоєнного періоду не був сталим. На 1 січня 1950 р. до номенклатури Дрогобицької області додавалося 5 256 посади. І вони були укомплектовані – на 98% [XIV, 29; XVI, 15]. Статистичні звіти про склад керівних кадрів у Дрогобицькій області засвідчують їх часту змінюваність. Середнє перебування на номенклатурній посаді в області у 1948 р. становило 23 місяці [XV, 4]. Така ситуація склалася передовсім тому, що у

розстановці спеціалістів у перші післявоєнні роки в регіоні було чимало поспішності, непорозумінь і неузгодженості. Дрогобицький обком партії неодноразово повідомляв до ЦК КП(б)У про те, що окремі республіканські наркомати часто без відому обкому відкликають керівних працівників області [VII, 253]. Причинами зміни роботи були і стан здоров'я, сімейні обставини, призов до армії, скерування на навчання, висунення на іншу посаду. Звільняли із займаних посад за те, що не “справлялися з роботою”, “себе скомпрометували”, за “порушення директив вищестоящих органів” [XIII, 6]. Деякі радянсько-партійні функціонери, боячись за своє життя та життя сім'ї в умовах збройного протистояння в краї, шукали різні причини для повернення на попередню працю.

Проведення індустріалізації вимагало відповідної кількості робітників, інженерно-технічних працівників. На промислові підприємства Дрогобицької області масово залучали молодь, переважно сільську. Вона отримувала елементарні професійні навички безпосередньо на виробництві. Підготовку робітників здійснювали залізничні та школи фабрично-заводського навчання. У 1947 р. у п'ятнадцяти школах ФЗН області навчалося 2 745 учнів [X, 10]. Низький рівень житлово-побутових умов, погане забезпечення, низька зарплата, використання не за спеціальністю змушували працюючих на виробництві, як зазначається у документах, “самовільно відходити з місця праці”. Із залучених у 1945 р. 1 199 осіб на роботу в промисловості, будівництві та транспорті області у 1946 р. залишилося 698 осіб. Через об'єктивні причини: “смерть, арешт, переїзду місця роботи” вибуло 56 осіб, а самовільно покинули виробництво 389 осіб. [XI, 8].

За офіційними статистичними даними, 1946 р. у Дрогобицькій області працювало 20 472 робітники, у 1950 – 25 032. Сюди не включені члени артіль промислової кооперації, робітники промислових підприємств колгоспів, а також робітники частини дрібних підприємств. Це 82,9% усіх працюючих у промисловій сфері регіону [12, 15]. Кількісні параметри працюючих збільшувалися і в інших сферах. У 1953 р. у Дрогобичі працював вже 161 лікар, 263 особи середнього медперсоналу [XVII, 38].

Особливо проблематичною щодо забезпечення кадрами була освіта області. У звіті Дрогобицького обласного відділу

освіти за 1944/1945 н.р. наголошується, що “для того щоб поповнити величезну нестачу в учительських кадрах, обласний відділ розгорнув мережу короткотермінових курсів, залучив на роботу громадян з загальною повною і неповною середньою освітою” [IV, 28]. Наприкінці 1944/1945 н.р. у Дрогобицькій області нараховувалося 3 162 учителі [IV, 27]. За штатом у школах на початку квітня 1946 р. мало бути 3 962 педагогів, а працювало 3 345, не вистачало 617 учителів [VIII, 9]. Наркомат освіти надіслав у регіон 1 296 учителів, але потреба і надалі була великою. Загалом в області на початок 1951 р. бракувало понад 400 учителів. Найгірша ситуація склалася у Боринському та Нижне-Устрицькому районах. В останньому були такі початкові школи, де один педагог був директором і учителем [10, 653].

Нестача педагогів ускладнювалася великою плінністю учительських кадрів. У переважній більшості шкіл регіону упродовж 1950 – 1953 рр. педагогічні колективи були замінені на 50 – 100%. Крім особистісних причин, учителів звільняли з роботи, як правило, через політичні мотиви. У 1950 р. звільненню підлягали 77 учителів Дрогобицької області. За зв’язок із ОУН – 4 педагоги, за релігійні переконання – 20 педагогів, за “іншу діяльність” – 51 [18, 39]. Саме вчительство упродовж перших повоєнних років було заручником супротивних сил радянського режиму й українського визвольного руху.

Проблеми кадрового забезпечення в освіті та в інших сферах у перші повоєнні роки розв’язувалися і завдяки випускникам освітніх закладів різного рівня і спрямування, які присилалися з усього Союзу, а також місцевих вузів. Зважаючи на складну ситуацію в регіоні, не всі хотіли їхати сюди на роботу. У зв’язку з цим Міністерство освіти УРСР 23 липня 1946 р. надіслало вищим навчальним закладам листи з вимогою забезпечити прибуття випускників до місця праці. Міністерство попереджувало “всіх, які ухилятимуться від своєчасного виїзду на роботу, треба розглядати як дезертирів трудового фронту і притягувати до судової відповідальності” [5, 32]. Незважаючи на це, на початку 1947/1948 н.р до Дрогобицької області з 477 випускників вищих педагогічних навчальних закладів прибуло тільки 451 [IX, 86].

Деякі з випускників навчальних закладів, які функціонували у області, залишалися в ній працювати. Тільки Дрогобицький

учительський інститут за 1947 – 1954 рр. випустив 1 267 осіб стаціонарної форми навчання, 760 – заочної [5, 25]. Але більшість молодих місцевих спеціалістів, як доповідав секретар Самбірського райкому партії, “направляються в різні міста Радянського Союзу, не враховуючи, що місцеві, добре підготовлені кадри принесуть велику користь у західних областях, в яких так гостро відчувається нестача” [5, 328]. Випускники повоєнних років були вже кадрами радянського зразка. Під час навчання вони отримували не тільки фахові знання, але проходили школу ідеологічного виховання. Радянська система, декларуючи вільний доступ до освіти, регламентувала соціальне походження студентів, спецслужби ретельно вивчали родинні зв’язки, репресували національно-свідому молодь. За офіційними статистичними даними, кількість фахових спеціалістів із вищою освітою у народному господарстві Дрогобицької області протягом 1950 – 1953 рр. зросла з 4 286 до 6 040 осіб [12, 117].

Доказам того, що політичний чинник був визначальний у кадровій політиці радянської системи у західних областях України в перші повоєнні роки є малий відсоток місцевих вихідців. Особливо гостро дискримінація місцевих кадрів відчувалася наприкінці 1940 – на початку 1950-х рр., коли внаслідок розвитку освіти збільшилася кількість кваліфікованих місцевих кадрів. У 1952 р. із 40 викладачів Дрогобицького учительського інституту було лише 2 із західних областей [5, 35]. У 1953 р. із 228 учителів Дрогобича місцевих було 34 педагоги, із 361 інженерно-технічного працівника промислових підприємств міста “195 товаришів з числа місцевого населення” [10, 687]. Така сама ситуація була й в інших містах і районах області. У Самборі із загальної кількості 45 лікарів – 6 були місцеві, з 83 осіб середнього медичного персоналу – тільки 12 [10, 688].

Уродженці західних областей України через політичну недовіру, небажання співпрацювати з владою, безпартійність призначалися на другорядні пости. На 1 січня 1950 р. у міськ-комах партії області була така ситуація: Дрогобицькому з 215 осіб – 20 були місцевими, в Бориславському з 109 – 22 походили із західних областей України, у Стрийському з 117 – 17 [XV, 15]. У червні 1953 р. із 268 працівників номенклатури Дрогобицького

міськкому партії з місцевого населення було лише 29 осіб. Серед 52 керівників промислових підприємств, транспортних і будівельних організацій лише 5 походили із західних областей України, із 12 директорів шкіл – 2. Навіть директори лазні та санітарної очистки міста виявилися незамінними спеціалістами, про призначення на цю роботу місцевих [10, 687]. У міській раді Самбора, за винятком голови виконкому і завідувача загальним відділом, працювали усі приїжджі. На Пленумі Дрогобицького обкому КП(б)У в червні 1953 р., який розглядав питання про дискредитацію місцевих кадрів у західних областях України, секретар Дрогобицького обкому КП(б)У Костюк наголошував, що “представники партійного апарату в переважній більшості орієнтувалися на кадри, які прибули з східних областей, не помічаючи у себе чудових працівників з місцевого населення” [10, 687]. Така дискримінація місцевих фахівців негативно вплинула на взаємини партійно-державних структур і жителів західних областей України, сприяла продовженню протистояння.

З огляду на політичну відданість радянські спецслужби “перетрушували” і надісланих у регіон спеціалістів. Про це свідчать, зокрема, причини звільнень із роботи викладачів Дрогобицького учительського інституту. Наприклад, доцент кафедри літератури І. Романченко був звільнений за те, що “перебував в минулому на окупованій території, проводив антирадянську діяльність і допускав у лекціях прояви буржуазного націоналізму”. І. Коцовський у 1947 – 1948 рр. – декан мовно-літературного факультету інституту був репресований “як ворожий по ідейному відношенні, за певні стосунки до “скрипниківщини” і СВУ” [7, 90].

Висновки. У перші повоєнні роки працівників для відбудови та розвитку економіки, освіти, культури, медицини та інших сфер у Дрогобицькій області суттєво бракувало. Демографічні втрати воєнних років, мобілізаційні та міграційно-переселенські процеси, репресивні акції влади у західних областях, політична недовіра до місцевих фахівців були основними причинами кадрової проблеми в регіоні. Основними джерелами кадрового поповнення стали вихідці зі східних регіонів УРСР і СРСР, котрі приїжджали сюди командированими, згідно з розпорядженням союзних та республіканських партійно-державних органів та установ, демобілізовані червоноармійці, учасники партизанського

та підпільних рухів. Вони стали опорою влади у здійсненні її геополітичних планів. Кадровий потенціал у області нарощувався значною мірою і за рахунок випускників освітніх закладів. Політична складова була визначальною у кадровій політиці влади. Опора на ідеологічно загартовані та віддані системі кадри мала сприяти радянській регіону, подоланню визвольних сил.

Перспективним напрямом у дослідженні обраної теми є детальне вивчення освітнього та професійного рівня, стилю поведінки управлінських, господарських, культурно-освітніх, медичних та інших кадрів у Дрогобицькій області зазначеного періоду.

Джерела та література

- I. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 2. – Спр. 34.
- II. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 2. – Спр. 107.
- III. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 2. – Спр. 51.
- IV. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 2. – Спр. 83.
- V. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 2. – Спр. 108.
- VI. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 6. – Спр. 33.
- VII. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 6. – Спр. 219.
- VIII. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 7. – Спр. 131.
- IX. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 8. – Спр. 107.
- X. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 8. – Спр. 119.
- XI. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 8. – Спр. 128.
- XII. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 8. – Спр. 138.
- XIII. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 9. – Спр. 185.
- XIV. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 10. – Спр. 103.
- XV. ДАЛО. – Ф. П. 5001. – Оп. 10. – Спр. 105.
- XVI. ДАЛО. – Ф. П. 5002. – Оп. 1. – Спр. 90.
- XVII. ДАЛО. – Ф. П. 5002. – Оп. 1. – Спр. 356.
- XVIII. ДАЛО. – Ф. 5002. – Оп. 1. – Спр. 23. – Арк. 1.

1. Гарань О.В. Індустріалізація і культурна революція в західних областях УРСР : проблеми формування національних кадрів / О.В. Гарань // Західна Україна: перше десятиріччя після війни. – К. : Інститут історії АН УРСР, 1988. – № 3. – С. 23 – 32.

2. Гарань О.В. Проблеми формування національних кадрів у західних областях УРСР у другій половині 40-х – 50-х роках / О.В. Гарань // Український історичний журнал. – 1989. – № 10. – С. 55 – 65.

3. Гулай В. Кадрова політика радянського режиму в західних областях України (друга половина 40-х – 50-ті роки ХХ ст.) / В. Гулай //

Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2002. – Вип. 37. – С. 190 – 204.

4. Депортації. Західні землі України кінця 30-х – початку 50-х рр. Документи, матеріали, спогади у 3 т. – Т. 2 1946 – 1947 р. – Львів : “Місіонер”, 1998. – 750 с.

5. Дрогобицький державний педагогічний університет ім. Івана Франка. Науково-популярне видання. – Дрогобич – Львів : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка, 2001. – 328 с.

6. Знак З. Переселенська акція на території Дрогобицької області після Другої світової війни / З. Знак // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – Дрогобич : Коло, 2011. – Вип. XIV – XV. – С. 409 – 416.

7. Історія Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка в іменах. – Дрогобич : Коло, 2005. – 224 с.

8. Кислий В. Статистика переселенсько-депортаційних процесів в українському середовищі Холмщини, Надсяння і Лемківщини: шлях до радянської України (1944 – 1951 рр.) / В. Кислий // Наукові записки зб. праць молодих вчених та аспірантів. – К., 2009. – Т. 17. – С. 379 – 395.

9. Крупина В. Партійно-державна номенклатура повоєнної України / В. Крупина // Повоєнна Україна: нариси соціальної історії (друга половина 1940-х – середина 1950-х рр.) у 2-х книгах, 3-х частинах. – К. : Інститут історії України НАН України, 2010. – Кн. 1, ч. 1 – 2. – С. 207 – 214.

10. Культурне життя в Україні. Західні землі : документи і матеріали. – Т. 1 1939 – 1953. – К. : Наукова думка, 1995. – 748 с.

11. Марусик Т.В. Західноукраїнська гуманітарна інтелігенція: реалії життя і діяльності (40 – 50-ті рр.) / Т.В. Марусик. – Чернівці : Вид-во ЧНУ імені Ю. Федьковича, 2002. – 461 с.

12. Народне господарство Дрогобицької області. Статистичний збірник. – Дрогобич : Дрогобицьке обласне видавництво, 1956. – 159 с.

13. Особливості стилю поведінки партійно-радянської номенклатури західних областей України в умовах повсякдення 1944 – 1945 років / Г. Стародубець // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя : ЗНУ, 2013. – Вип. XXXV. – С. 174 – 178.

14. Першина Т. Формування управлінських кадрів в Західній Україні в 1944 – 1948 рр. : регіональні особливості / Т. Першина // Сторінки воєнної історії України збірник наук. статей / НАН України. Ін-т історії України. – К., 2009. – Вип. 12. – С. 299 – 312.

15. Реабілітовані історією у 27 т. Львівська область. – Львів : Астролябія, 2009. – Кн. 1.

16. Рубльов О.С. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції 20 – 50-ті роки ХХ ст. / О.С. Рубльов, Ю.А. Черченко. – К. : Наукова думка, 1994. – 350 с.

17. Сворак С.Д. Народна освіта у західноукраїнському регіоні: історія та етнополітика (1944 – 1964 рр.) / С.Д. Сворак. – К. : Правда Ярославичів, 1998. – 235 с.

18. Сворак С.Д. Освіта на західноукраїнських землях у повоєнний період / С.Д. Сворак // Український історичний журнал. – 1997. – № 2. – С. 29 – 42.

19. Сорока Ю. Політичні та економічні чинники міграційних процесів в західних областях УРСР в 1944 – 1950-х роках / Ю. Сорока // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія. – К., 2003. – Вип. 91 – 93. – С. 60 – 63.

20. Стародубець Г. Місцеві кадри в управлінських структурах західних областей України в 1944 – 1946 рр. / Г. Стародубець // “Гілея (науковий вісник)” : збірник наукових праць. – К. : ВІР УАН, 2011. – Вип. 45. – С. 62 – 69.

21. Стародубець Г. Специфіка підбору та підготовки партійних кадрів у західних областях України в 1944 – 1945 рр. / Г. Стародубець // “Гілея (науковий вісник)” : збірник наукових праць. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – Вип. 44 (№ 2). – С. 169 – 176.

22. Ярош Б.О. Тоталітарний режим на західноукраїнських землях 30 – 50-ті роки ХХ ст. (історико-політологічний аспект) / Б.О. Ярош. – Луцьк : Надтирря, 1995. – 176 с.

23. Ярош Б.О. Сторінки політичної історії західноукраїнських земель (30 – 50-ті рр. ХХ ст.) / Б.О. Ярош. – Луцьк : Редакційно-видавничий відділ “Вежа” ВДУ ім. Л. Українки, 1999. – 184 с.

Попп Руслана. Кадровое обеспечение Дрогобычской области (1944 – 1953). Стаття посвящена исследованию кадровых процессов в Дрогобычской области в первые послевоенные годы. Определены причины кадровых проблем, освещены пути и источники, особенности формирования кадров для партийно-советского аппарата, хозяйства, образования и культуры, медицины области. Показано, что определяющими факторами кадровой политики советской системы, которая утверждалась в крае, были политические мотивы, она стала инструментом ускоренной советизации региона.

Ключевые слова: Дрогобычская область, советская система, кадры, кадровая политика, номенклатура.

Popp Ruslana. Peopleware of Drohobych region (1944 – 1953). The article is dedicated to the study of human resources processes in the Drohobych region in the early postwar years. The reasons of personnel problems are identified, ways, sources and features of the formation of personnel for the party and the Soviet system, for the economy, education, culture, medicine in the region are described. It is shown that political motives were the determining factors of personnel policy of the Soviet system, which was establishing in the province. The human resources policy became an instrument of rapid sovietization of the region.

Key words: Drohobych region, Soviet system, personnel, personnel policies, nomenclature.